

Posudok habilitačnej práce

Autor habilitačnej práce: Mgr. PhDr. Miroslav Sližik, PhD.

Názov: **Výkonová motivácia, zvládanie stresu a temperament vrcholových pretekárov v karate kata**

Oponent: doc. PhDr. Zdenko Reguli, Ph.D., Masarykova univerzita

Formálne požiadavky

Habilitačná práca bola predložená vo forme odbornej knihy vydanej vydavateľstvom Belianum v roku 2021 na 134 stranách vrátane zoznamu obrázkov a literatúry, vecného registra a resumé v slovenskom a anglickom jazyku. Práca formálne spĺňa požiadavky na odbornú knihu.

Téma

Závislosť športového výkonu na psychickom stave a procesoch športovca je aktuálnou a dynamicky sa rozvíjajúcou témou. Súčasná literatúra sa zaoberá vplyvom výkonovej motivácie a zvládaniu záťažových situácií (ktorými športový výkon nepochybne je) na celkový okamžitý športový výkon, ale aj dlhodobú výkonnosť športovca a jeho wellbeing z hľadiska dlhodobej športovej a post športovej kariéry. Autor habilitačnej práce vybral tému, ktorá je aktuálna a odpovedá súčasným trendom v športovej psychológii. Autor mal tiež, vzhľadom ku svojmu vzdelaniu, dobré predpoklady pre spracovanie takejto témy.

Teoretická časť

Táto časť habilitačnej práce je spracovaná na stranách 7 až 84. Rozsahom tvorí podstatnú časť práce a je v nepomere s empirickou časťou. Autor sa problematikou zaoberá dlhodobo, preto čiastočne vychádza zo svojich starších prác. Poukazuje to na jeho hlboký vhlad do problematiky a fokusovaný záujem o jej riešenie.

Osobnosť športovca je deskriptívnou kapitolou. Autor popisuje vybrané teórie, zaoberá sa regulačnými systémami, emocionalitou športovca, ako aj vzťahom osobnosti k výberu športovej aktivity. Kapitola smeruje k popisu aspiračnej a aktivačnej úrovne. Obdobne autor pristupuje ku kapitole Motivácia. Text má až edukačný charakter, je možné že autorovým zámerom bolo suplovať monografiou aj chýbajúci učebný text v tejto oblasti. Ku kapitole Zvládanie záťaže – vzrušenie, úzkosť a stres v športe autor pristupuje s vyššou dávkou kritického myslenia. Polemizuje rôzne prístupy a vyvodzuje závery smerom k vrcholovému športu. Popisuje tiež niektoré regulačné techniky zvládania záťaže v športe a nachádza spojenie, či inšpiráciu aj v technikách pochádzajúcich z bojových umení. Vytvoril tak spojenie pre poslednú teoretickú kapitolu, Charakteristika športového výkonu v karate kata. Karate je v súčasnosti zaradené do programu letných olympijských hier, vzrastá teda aj vedecký a publikačný záujem o túto tému. Východiskom sú práce slovenských vedkýň o štruktúre športového výkonu v karate kata K. Grmanovej a E. Zemkovej, ktoré dopĺňa výsledkami vlastných výskumov.

Metodika

Autor za cieľ považuje analýzu vzájomných súvislostí medzi rôznymi aspektmi psychických faktorov u pretekárov v karate kata. Konštatuje, že sa v teoretickej časti „pokúsil o charakteristiku kľúčových pojmov“ (s. 85). V rozprave očakávam že sa autor vyjadrí do akej miery predpokladá, že sa mu to podarilo.

Autor kladie celkom sedem výskumných otázok, ktoré pokrývajú celú problematiku výskumného problému.

Data boli získané súborom psychodiagnostických metód. Autor sám správne poznamenáva, že bol limitovaný veľkosťou výskumného súboru vzhľadom k jazykovým mutáciám nástrojov. Nebol však limitovaný výberom nástrojov vzhľadom na jazykové prostredie výskumnej vzorky? Aké nástroje by autor vybral, ak by nebol obmedzený jazykom nástroja? Veľkosť výskumnej skupiny je tiež daná výkonnostnou úrovňou a kultúrnym prostredím, z ktorého osoby pochádzajú. Autor definoval výberové kritériá a zámerné vybral osoby, ktoré ich spĺňali.

Výsledky práce

Vo výsledkoch práce autor popisuje výsledky podľa jednotlivých výskumných nástrojov. Uvádza rozloženie štyroch typov temperamentu u karatistov a karatistiek. Ďalej uvádza odporúčania literatúry pre úpravu tréningového zaťaženia u jednotlivých typov. Autor by mohol interpretovať, prečo je u karatistov práve takéto rozloženie. Aké je rozloženie v populácii v českej a slovenskej populácii? Líši sa od rozloženia u športovcov a špecificky u karatistov?

Sedemnást' dimenzií výkonovej motivácie poukazuje na vysokú flexibilitu, flow, hrdosť na výkon a súťaživosť. Sú tieto dimenzie v súlade so všeobecnými znalosťami o výkonovej motivácii v športe? Je možné, že sú ovplyvnené aj úpolovým charakterom sledovaného športu, prípadne kultúrou, z ktorej pochádza?

Za cennú považujem analýzu príčin stresu a copingových stratégií. Ktoré z analyzovaných príčin autor považuje za vonkajšie a ktoré z vnútorné? Respondenti inklinovali ku konštruktívnym stratégiám zvládania záťaže. Zodpovedajú tieto stratégie optimálnemu riešeniu zistených príčin stresu?

Habilitačnú prácu uzatvára kapitola Závěry a diskusia. Musím poznamenať, že diskusiu v zmysle konfrontácie výsledkov práce s obdobnými prácami, polemiky nad výsledkami, či kritickým posúdením výsledkov, táto kapitola neobsahuje, čo je škoda, pretože odborná erudícia autora je dostatočná, aby takúto diskusiu viedol. Diskusia je čiastočne vedená v kapitole výsledky, čo je však mátauce, pretože je ťažké vnímať, čo sú výsledky, čo je autorova interpretácia a čo vyplýva z iných výskumov.

Autor široko odpovedá na výskumné otázky a formuluje odborné závery. Odporúčania do praxe prechádzajú cez autorove dlhoročné skúsenosti ako vrcholového športovca a trénera vrcholových športovcov. Tieto odporúčania majú praktický význam, sú priamo aplikovateľné do športovej praxe. Ocením, ak sa autor zamyslí nad tým, do akej miery sú výsledky popísané v habilitačnej práci ovplyvnené kompetitívnym prostredím športu a do akej miery druhom športu, ktorý skúmané osoby dlhodobo vykonávajú. Inými slovami, aký formatívny účinok má samotné športové prostredia proti činnosti.

Závery

Habilitačná práca spĺňa formálne znaky habilitačných prác, je spracovaná na dobrej úrovni vedeckým jazykom a podľa všeobecných zásad vedeckej práce. Autor preukázal odbornosť, ako aj schopnosť samostatne vedecky pracovať.

Autora práce, Mgr. PhDr. Miroslav Sližika, PhD. navrhujem na udelenie vedecko-pedagogického titulu docent v odbore habilitačného a inauguračného konania športová edukológia.

V Brne 12. 3. 2022

doc. PhDr. Zdenko Reguli, Ph.D.